

ת"פ 56648/09/14 - מדינת ישראל נגד מ' ב'

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56648-09-14 מדינת ישראל נ' ב'

בפני כבוד השופטת חנה מרים לומפ
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מ' ב'

הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, הכולל 4 אישומים בגין עבירות אלימות שנקט נגד שלושה מאחיו. הנאשם הורשע בשתי עבירות אישומים, תקיפה סתם ושתי עבירות שעניינן תקיפה הגורמת חבלה של ממש.
2. על פי עובדות אישום מס' 1, ביום 20/9/14 בשעה 20:30 או בסמוך לכך בבית משפחת הנאשם ברחוב ***** ב*****, איים הנאשם על אחותו, ח' ב' (להלן: "ח") בכך שאמר לה שהוא יכול לעשות לה מה שהוא רוצה ושהיא חייבת לכבדו, אחרת הוא יראה לה מה זה לא להיות מסוגל לעשות משהו בכלל. משהחלה ח' לבכות צחק הנאשם ואמר לה: "איזה כיף לראות שאני מפחיד אותך ושולט עליך" ויצא את החדר.
3. על פי עובדות אישום מס' 2, במועדים שונים, במהלך שנת 2014 בבית משפחת הנאשם איים הנאשם על אחיותיו ח' וא' ב' בכך שאמר להן כי יפגע בן. באחת הפעמים אף החזיק הנאשם בידו בסכין ואמר לא': "אני מחזיק בסכין, למה את מעצבנת אותי?".
- עוד עולה מהאישום השני כי במועדים שונים היכה הנאשם את אחיותיו, בכך שהרביץ להן באמצעות ידיו, בעט בהן ודחף אותן.
4. על פי אישום מס' 3, ביום 12/9/14 בעקבות ויכוח בין הנאשם לבין ח', השליך הנאשם סליים שהכינה ח', הניף את השולחן באוויר והניחו חזרה בחוזקה, תוך שהוא צורח. בהמשך, השליך הנאשם מזלג לעבר ח', אשר ננעץ בזרועה וגרם לה לפצע מדמם.
5. על פי אישום מס' 4, כשנה עובר ליום 21/9/14 בעקבות ריב בין הנאשם לבין אחיו מ' ב' לגבי עבודות הבית, התקשר מ' למשטרה וניתק. אז רדף הנאשם אחרי מ' והצמיד לצווארו מגהץ בעודו חם וגרם לו כווייה אדומה

בצווארו.

6. הצדדים לא הגיעו להסכמה לעניין העונש, אולם הוסכם כי הנאשם ישתחרר ממעצרו לתוכנית טיפולית במסגרת הוסטל "החוט המשולש" וכי יתקבל תסקיר בעניינו אשר יבחן שילובו בהליך טיפול.

תסקירי שירות המבחן

7. מתסקיר שירות המבחן מיום 27.4.15 עולה כי הנאשם, רווק בן 24, הילד השישי במשפחה חרדית המונה זוג הורים ו-10 ילדים. המשפחה מוכרת לשירותי הרווחה בשל נסיבות המפורטות בתסקיר.

8. הנאשם התחנך במסגרות תורניות, כשלדבריו, אובחנה אצלו הפרעת קשב וריכוז, בגינה טופל תרופתית. במהלך תקופת התבגרותו התגלו אצל הנאשם תסמינים דיכאוניים וקווים אישיותיים סכיזואידים, אלו באו לידי ביטוי בין היתר בבידוד חברתי וחוסר ענין בפעילות משותפת עם אחיו.

9. לאחר סיום לימודיו, שב הנאשם להתגורר בבית הוריו ב*****, כשהוא נעדר מסגרת מכילה ומכוונת. לעיתים עבד בעבודות מזדמנות, אך לדבריו, העביר את רב זמנו במחשב ובמשחקים בטלפון הנייד.

10. באבחון פסיכיאטרי שנערך לנאשם בשנת 2011 אובחן הנאשם כמי שסובל מחרדה חברתית, דיכאון והפרעות התנהגות. הנאשם טופל תרופתית אך התקשה להתמיד בנטילת הטיפול. בבדיקה פסיכיאטרית שעבר הנאשם ביום 29/9/14, בעת מעצרו, התרשם הפסיכיאטר מסמינים להפרעה במצב הרוח ותסמיני מצוקה אשר התמתנו לאורך השיחה, והומלץ על טיפול תרופתי והשמתו תחת פיקוח, בשל החשש כי יהא נתון לניצול מצד עצורים אחרים.

11. במסגרת הסדר הטיעון שוחרר הנאשם ממעצרו ושולב בהוסטל "החוט המשולש", אך בחלוף חודש ומחצה הורחק מהמקום בשל מעורבותו באירוע אלים, בגינו אף נזקק לטיפול רפואי בפציעותיו.

12. באשר לעבירות שביצע הנאשם - הנאשם נטל אחריות חלקית למעשיו, כאשר להערכת שירות המבחן, הוא חווה את האלימות שהפעיל כמנגנון הגנתי בלבד מאחר שהוא מתקשה לבחון את דפוסי התמודדותו האלימים והתוקפניים. שירות המבחן התרשם מחד, מתובנה חלקית למצבו, כאשר הנאשם הביע באופן מילולי נכונות לטיפול, מאידך, הביע הנאשם התנגדות לטיפול, אשר באה לידי ביטוי בבחינת גבולות וחוקים בהוסטל, נקיטת עמדה מתגוננת ומעורבות באירוע אלים בהוסטל.

13. תחת גורמי הסיכון להישנות התנהגות פוגענית ציין שירות המבחן כי הנאשם עלול בעתות מצוקה לפעול באימפולסיביות ובאלימות בהעדר כוחות להתמודדות וייתכן כי בשל זיכרונות טראומטיים המלווים אותו, הוא חווה את עצמו כמי שנתון לסכנה קיומית ואת התנהגותו האלימה כהגנה עצמית. כן מציינת קצינת המבחן כי קיים פער בין תפיסתו העצמית של הנאשם לבין יכולותיו בפועל, מקושי ביצירת קשרים בינאישיים, יכולת ביטוי רגשית דלה, חוסר

בשלות וילדותיות. להערכת קצינת המבחן, קשיים אלו מועצמים על רקע קושי בנפרדות מאביו, אשר מתקשה לאפשר לנאשם לקיחת אחריות ועצמאות.

14. מנגד, מצינת קצינת המבחן כי הנאשם נמנע לאורך השנים מביצוע עבירות וכי במהלך שהייתו במעצר, הסתגל הנאשם לסיטואציות לא קלות ונעזר בגורמי הטיפול והשגחה במעצר.

עוד ציינה קצינת המבחן כי הנאשם אינו אדיש לעצם ההליך המשפטי ולתוצאותיו וכי תחושת הכישלון שחוזה בעצם השעייתו מההוסטל מעידה על שאיפתו לנהל אורח חיים נורמטיבי. אלו מהווים להערכתה גורמי סיכוי לשיקום ולמניעת מעורבות פלילית בעתיד.

15. קצינת המבחן התרשמה כי בשלב זה של חייו, מוצו הניסיונות לשיקומו של הנאשם. לצד זאת, השבתו של הנאשם למאסר מהווה גורם סיכון, מאחר שהוא נתון לסיכון לניצול ולפגיעה, אשר עלולים להביא לרגרסיה במצבו הרגשי והתפקודי. קצינת המבחן מסרה כי שקלה להמליץ על השתת ענישה בדמות צו של"צ, אך בשל קושי של הנאשם בניהול ובהתארגנות, ישנו חשש כי הנאשם יתקשה לגייס כוחות לביצוע הצו. לפיכך קצינת המבחן המליצה על הטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות וצו מבחן למשך שנה.

16. מתסקיר שירות המבחן מיום 13/7/15 עולה כי משיחה שנערכה עם הנאשם חלה רגיעה בבית המשפחה והנאשם מצליח ליישם כלים להתמודדות, אותם רכש במהלך תקופת הטיפול בו.

17. כן עולה מהתסקיר כי הנאשם הופנה להמשך בירור מצבו הרגשי במסגרת אמבולטורית, וכי מבדיקה שנערכה לו ביום 4/6/15 נמצא כי הנאשם בעל בוחן מציאות, תובנה ושיפוט תקינים. על אף זאת, הופנה להמשך בירור פסיכיאטרי.

18. ביחס למפגשים עם קצינת המבחן, צוין בתסקיר כי הנאשם אינו מגיע באופן עקבי למפגשים וקיים פער בין הצהרותיו המילוליות בדבר רצון לשינוי לבין יכולותיו לעמוד בכללי הטיפול.

19. עוד צוין כי הוחל בהליכים לשילובו של הנאשם בפרויקט "אוניברסיטה בע"מ", אשר יאפשר לנאשם לרכוש השכלה, ובמישור הרגשי יביא לחיזוק ביטחונו העצמי.

20. במצב דברים זה, שבה קצינת המבחן והמליצה על הטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות למשך תקופה קצרה, במקביל למתן צו מבחן למשך שנה, במסגרתו ימשיך שירות המבחן להשגיח ולעקוב אחר הנאשם ולסייע לו בעתות מצוקה.

טיעוני הצדדים לעונש

21. בפתח טיעוניה לעונש עתר ב"כ המאשימה למתחמי ענישה הראויים לטעמו, בכל אחד מן האישומים. לדידו לגבי אישום 1 נע מתחם העונש ההולם בין מאסר על תנאי שלצדו של"צ ועד למספר חודשי מאסר. לגבי אישום מספר 2 מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר ועד ל-18 חודשי מאסר. לגבי אישום 3 מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר ועד ל-18 חודשי מאסר. לגבי אישום 4 מתחם העונש ההולם נע בין 8 חודשי מאסר ועד ל-18 חודשי מאסר.

22. אשר לעונש המתאים, טען ב"כ המאשימה כי מחד יש לזקוף לזכותו של הנאשם את הודאתו בביצוע המעשים ואת עברו הפלילי הנקי. מאידך יש לזקוף לחובתו של הנאשם את הערכת שירות המבחן בדבר מסוכנות בינונית הנשקפת ממנו, ולכך יש להוסיף את הצורך בהרתעתו ובהרתעת הרבים, ולכן עתר ב"כ המאשימה להשית על הנאשם מאסר למשך 24 חודשים, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננים.

23. בטיעונו לעונש ציין ב"כ הנאשם כי הנאשם צעיר ללא עבר פלילי, אשר נטל אחריות מלאה למעשיו והודה בביצועם כבר בעת חקירתו במשטרה. עוד טען ב"כ הנאשם כי יש לתת את הדעת למניע לביצוע העבירות, וזאת על רקע התדרדרות במצבו הנפשי של הנאשם, אשר הפסיק הטיפול התרופתי.

24. הסנגור הפנה למסמכים רפואיים שהוגשו מטעם הנאשם, מהם עולה כי מאז שחרורו ממעצר הינו מתמיד בטיפול, דבר הבא לידי ביטוי ברגיעה ובהפחתת האגרסיביות בהתנהגותו, ולכך שהוא עובד למחיתו. בהקשר זה הפנה הסנגור לדברי בני משפחתו של הנאשם ומעסיקו (האם ר' והאם מ'), אשר העידו במועד הטיעונים לעונש על השינוי לטובה בהתנהגותו ומכתבה של ח' נ/1 ומכתבו של המעסיק נ/2).

25. עוד ציין הסנגור את התקופה הלא מבוטלת בה שהה הנאשם במעצר ולתקיפות המיניות שחוה בעת המעצר, התקופה בה שהה במעצר בית באיזוק אלקטרוני, שהייתו בתנאים מגבילים ב"חוט המשולש" ובהמשך תקיפתו בחוט המשולש על ידי אחד החוסים במקום. תקיפה שהובילה לחבלה חמורה לנאשם שהצריכה אשפוז וניתוח (כפי שעולה מהמסמך הרפואי נ/3). לאחר מכן שהה הנאשם בתנאים מגבילים בבית הוריו למעט יציאתו לעבודה.

26. נוכח אלה, ביקש הסנגור להסתפק בימי המעצר שריצה הנאשם העומדים על כ-4 חודשים. בשל החשש כי השתתף מאסר לריצוי בעבודות שירות, כהמלצת שירות המבחן, תביא לפגיעה בתעסוקתו ובשיקומו, מבקש הסנגור להימנע מרכיב עונשי זה.

27. הנאשם בדברו האחרון מסר כי הוא מודע לטעויות שעשה ומביע חרטה עליהם. עוד הוסיף כי למד את הלקח וברצונו לחיות בקרב בני משפחתו מבלי לגרום להם נזק, ומעונין בסיועו של בית המשפט לשם כך.

מתחם העונש ההולם

28. בהתאם לתיקון 113 לחוק, יש לקבוע תחילה, האם עסקינן באירוע אחד או במספר אירועים. בית משפט העליון

דן בשאלה האמורה והדעות חלוקות ביחס לשאלה זו. גישה אחת היא גישתם של כב' השופטת ברק-ארז וכב' השופט פוגלמן בע"פ 4913/10 ג'אבר נ' מדינת ישראל (מיום 29.10.2014) (להלן: "ע"פ ג'אבר") לפיה ניתן לטעון כי כל העבירות בהן הורשע הנאשם במסגרת כתב האישום מהוות אירוע אחד בגינו יש לקבוע מתחם אחד כולל של ענישה הולמת. גישה שניה היא גישתם של כב' השופט דנציגר בע"פ ג'אבר וגישתו של כב' השופט ג'ובראן בע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל (מיום 27.8.2014) לפיה אף שמדובר בעבירות שבוצעו על רקע מסכת נסיבות משותפת, משניתן להפריד בין המעשים יש לקבוע מתחם נפרד לכל אחד מהאירועים.

29. "מבחן הקשר ההדוק" אומץ בדעת הרוב בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 29/10/14) והפסיקה שבעקבותיו (ע"פ 4316/13 מדינת ישראל נ' חג'אמה (מיום 30/10/14), ע"פ 2519/14 קיעאן נ' מד"י (מיום 29/12/14), ע"פ 4289/14 חנונה וברבי נ' מדינת ישראל (מיום 21/1/15) ורע"פ 4760/14 אדוארד קיסלמן נ' מדינת ישראל (מיום 7/5/15)) ואף לאחרונה בע"פ 1261/15 מד"י נ' יוסף דלאל (מיום 3/9/15), שם קבע כב' השופט סולברג בפסקה 22 מבחני עזר לבחינת הקשר ההדוק.

"כדילעמודעלעווצמתהקשרשבין העבירות שומהעלבייתהמשפטלעמודעלנסיבותיהועובדותיהשלה ענייןשלפניו, ולבחוןאםישבהכדילהצביעעלךשרהדוקבין העבירות. נסיבותעובדותיהשלהמהוות "מבחניעזר" לקביעתעוצמתהקשר. במסגרתזוניתןלבחון, למשל, האםביצועןשל העבירותמאופיין בתכנון; האםניתןלהצביעעלשיטתיותבביצועהעבירות; האםהעבירותהתרחשו במסגרתמיכונתשלזמןאומקום; האםביצועהשלעבירהאחתנועדלאפשראתביצועהשלעבירהאחרתאואתההימלטותלאחרביצוע עה, וכיוצאבאלונסיבותעובדותיה. קיומהשלנסיבהאחתאויותרמנסיבותאלו(ואיןזרשימהסגורה) עשוילהעידעלךשרהדוקבין העבירותהשונות, המלמדכיבאירועאחדעסקין.. בבחינתהנסיבותהעובדותיות, מןההכרחלבייתהמשפטלהעמידלנגדעיניוהשאלההאםהשקפהע להעבירותכעלכמהאירועיםהאמלאכותית, באופןשיגרעממהותהענייןבכללותו, אושלאישקףאת סיפורהמעשהכהווייתו."

30. מצאתי כי במקרה שלפני, היות שמדובר ברצף אירועים שהתרחשו בעקבות ויכוחים בין הנאשם לבין אחיו, בבית המשפחה, בשיטתיות כחלק מסדרה של אירועי אלימות שנקט הנאשם נגד המתלוננים במשך כשנה, יש לראות בעבירות שביצע הנאשם אירוע אחד. לפיכך, אקבע מתחם אחד, המביא לידי ביטוי את העובדה שמדובר בריבוי מעשים ובריבוי עבירות.

31. הנאשם הורשע בשורה של עבירות שבוצעו נגד אחיו. בית המשפט העליון קבע כי יש להילחם בתופעת האלימות במשפחה, וזאת באמצעות מדיניות ענישה מחמירה. הלכה זו שבה ונקבעה בע"פ 9192/11 מיום 19/04/12, מפי כב' השופט ג'ובראן אשר שב וציטט את האמור בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל:

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי

אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי..."

32. האינטרסים המוגנים דומים אף בעניינינו, ודוק כי המחוקק לא ראה באחים כבני משפחה כאשר החומרה הענישה ונקבע כפל עונש למי שביצע עבירות אלימות כלפי בן משפחה, ועל כן הנאשם הואשם בעבירות אלימות "רגילות" בהן אין כפל עונש לצדן. נתון זה קובע את מדרג החומרה של המעשים בעיני המחוקק וקובע מסגרת שונה בחומרתה למתחם העונש ההולם. מנגד יש לראות כנסיבה לחומרה את העובדה כי הנאשם ביצע את העבירות כלפי בני משפחתו. עוד על בית המשפט לשקול במקרה זה כי הפגיעה במתלוננים אינה קלה, שכן היא אירעה לאורך תקופה ממושכת, ובאה לידי ביטוי בעיקר במישור הנפשי, ביצירת אווירה של איומים, פחד וטרור כלפי האחים, כדבר שבשגרה, ובחלק מהמקרים אף בגרימת נזק גופני, כך באישום מס' 4 בהצמדת מכה רותח לצווארו של המתלונן.

33. מחד, יש להתחשב בריבוי העבירות ובכך שהתרחשו לאורך תקופה לא מבוטלת, מאידך ומבלי להקל ראש בחומרת המעשים, יש להתחשב בכך שהנאשם ביצע את העבירות ללא תכנון מוקדם, וכי לא נגרמו חבלות שהצריכו טיפול רפואי ועל כן, אני סבורה כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בעוצמה בינונית-נמוכה.

34. כאשר אני שוקלת את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, את הערך החברתי המוגן, את מידת הפגיעה בו ומדיניות הענישה הנוהגת אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נסיבות אלה הוא בין 6 לבין 18 חודשי מאסר.

העונש המתאים

35. לחומרה, אשקול את הצורך בהרתעת הנאשם, נוכח האמור בתסקיר כי הנאשם עלול בעתות מצוקה לפעול באימפולסיביות ובאלימות בהעדר כוחות להתמודדות, וכן את הצורך בהרתעת הרבים ולעניין זה יפים דבריו של בית המשפט העליון בדבר הצורך במלחמה באלימות ובמיגורה, תוך הטלת עונשים מרתיעים, בע"פ 2610/13 עזמי שלבאיה נ' מדינת ישראל (ניתן 10/11/13) מפי כב' השופטת חיות:

"האלימות הגואה בחברה הישראלית מחייבת את בית המשפט להטיל עונשים הולמים ומשמעותיים כגמול על מעשים אלה על מנת להוקיעם ולסייע בעקירתם מהשורש".

36. לקולא אשקול את נסיבותיו האישיות של הנאשם, את גילו הצעיר, את העובדה כי זו מעורבותו הראשונה בפלילים, וכי הוא לקח אחריות מלאה למעשיו עוד בשלב החקירה והביע חרטה על מעשיו. עוד אשקול את העובדה כי הנאשם שהה במעצר במשך למעלה מ-4 חודשים וחווית המעצר היתה קשה ביותר עבורו, נוכח היותו נתון לניצול ולפגיעה מצד כלואים אחרים. עוד התחשבתי בניסיון של הנאשם לעבור הליך של שיקום אשר נגדע בשל מעורבותו באירוע אלימות שבמהלכו נפגע באופן משמעותי ונזקק לטיפול רפואי.

37. בנוסף, אין להתעלם מהעובדה כי העבירות בוצעו בתקופה מוגדרת בת כשנה, והן מהוות חריג להתנהלות הנאשם לאורך חייו וכי התדרדרות במצבו הנפשי של הנאשם, עמדה ברקע לביצוע העבירות. עוד נתתי דעתי לכך שמאז שחרורו של הנאשם ממעצר הוא מתמיד בנטילת הטיפול התרופתי, ומצליח לקיים אורח חיים תקין, הכולל התמדה בתעסוקה וקיום יחסים רגועים עם בני משפחתו.

38. כאמור, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם, משמוצו הניסיונות לשקמו. בשל הצפי כי הנאשם יתקשה להתמיד בביצוע של"צ, המליץ שירות המבחן על הטלת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות וצו מבחן בעל אופי פיקוחי.

39. בהעדר המלצה טיפולית בעניינו של הנאשם והצורך בהרתעת הנאשם, לא מצאתי לחרוג מטעמי שיקום ממתחם העונש ההולם, ועל כן לא נעתרתי לבקשת ב"כ הנאשם להסתפק בהטלת עונש של"צ. יחד עם זאת בהתחשב בתקופת המעצר הממושכת בה שהה הנאשם ובהמשך שהייתו בתנאים מגבילים, מצאתי להטיל על הנאשם עונש ברף התחתון של המתחם אשר ירוצה בעבודות שירות, וזאת לאחר ששקלתי את הפגיעה בתעסוקתו של הנאשם.

40. אשר על כן אני דנה את הנאשם לעונשים כדלהלן:

א. שישה חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות במרכז יום לקשיש בנחם החל מיום 11.10.15 במועד זה על הנאשם להתייבב אצל הממונה על עבודות השירות במפקדת מחוז דרום בשעה 8:00. הנאשם מוזהר כי אם לא ימלא אחר תנאי עבודות השירות הוא עלול לרצות מאסר ממש. מתקופה זו ינוכו חודשיים מתקופת מעצרו, כך שנאשם ירצה 4 חודשי מאסר בעבודות שירות.

ב. שישה חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מהיום על כל עבירות אלימות מסוג פשע.

ג. חודשיים מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מהיום על כל עבירות אלימות מסוג עוון.

ד. ניתן צו מבחן למשך שנה מהיום, הנאשם מוזהר כי אם לא ימלא אחר צו המבחן ידון עונשו מחדש.

נוכח עמדת בני משפחתו של הנאשם ונוכח נסיבות ביצוע העבירות, לא מצאתי להטיל פיצוי על הנאשם.

זכות ערעור לבימ"ש המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתנה והודעה היום ד' תשרי תשע"ו, 17/09/2015 במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.